

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia 8 października 2010 r.

**Pan
Kamil Petynka
Dyrektor Warmińsko-Mazurskiego
Oddziału Państwowego Funduszu
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych w Olsztynie**

LOL-4101-19-01/2010; P/10/096

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Warmińsko-Mazurskim Oddziale Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Olsztynie („Oddział”), kontrolę realizacji programów wspierających wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych w latach 2007 – 2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 września 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, ocenia działania Oddziału związane z realizacją programów JUNIOR i PARTNER III, mających na celu aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych, a także działania związane ze zlecaniem organizacjom pozarządowym zadań z zakresu rehabilitacji

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

zawodowej i społecznej tej grupy osób² („ustawa o rehabilitacji”). Podstawą tej oceny było przede wszystkim:

- prawidłowe rozpatrywanie wniosków, zawieranie umów oraz rozliczanie projektów realizowanych przez beneficjentów, z dofinansowaniem ze środków PFRON,
- utrzymywanie ustawowo określonego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- ułatwienie dostępu do budynku, w którym znajdowała się siedziba Oddziału osobom niepełnosprawnym oraz odpowiednie dostosowanie pomieszczeń biurowych do wymagań i potrzeb tej grupy osób.

Stwierdzone uchybienia polegały natomiast na niepełnym przestrzeganiu przepisów dotyczących archiwizowania dokumentów, niezbyt wnikliwej ocenie merytorycznej jednego z wniosków o zawarcie porozumienia, a także niewystarczającej weryfikacji rzetelności sprawozdań ewaluacyjnych złożonych przez jednego beneficjenta.

W latach 2007 – 2010 (I półrocze) Oddział nadzorował realizację czterech programów mających na celu m.in. rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych. Z tego tytułu wypłacono beneficjentom dofinansowanie na kwotę 8.302,3 tys. zł (79,1 % kwot wnioskowanych). Ponadto, na zadania zlecone realizowane w cyklach kilkuletnich w trybie art. 36 ustawy o rehabilitacji, do dnia kontroli wydatkowano 5.285,6 tys. zł (23,6% kwot zaplanowanych).

Badanie dokumentacji dotyczącej rozpatrywania wniosków o dofinansowanie, przeprowadzone na przykładzie 10 wniosków złożonych w ramach programów JUNIOR, PARTNER III oraz w ramach konkursów na zadania zlecone wykazało, że wszystkie one zostały poddane ocenie formalnej, a po jej pozytywnym wyniku, ocenie merytorycznej. Ocen tych dokonywano w oparciu o wskazówki i kryteria zawarte w obowiązujących procedurach. Należy także podkreślić, że Oddział przestrzegał obowiązujących terminów rozpatrywania poszczególnych wniosków.

NIK zwraca jednak uwagę, że Oddział niezbyt wnikliwie przeanalizował wcześniejszy wniosek jednego z beneficjentów o nawiązanie wieloletniej współpracy przy realizacji projektu centrum wsparcia osób niepełnosprawnych. Propozycje szkoleń przedstawione przez

² Realizowane na podstawie art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych² („ustawa o rehabilitacji”) Dz.U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 ze zm.

beneficjenta w celu realizacji tej współpracy, nie uzyskały bowiem późniejszej akceptacji podczas rozpatrywania wniosku o dofinansowanie projektu.

W ocenie NIK, umowy o dofinansowanie zadań zawarte przez Oddział z beneficjentami należycie zabezpieczały interesy PFRON, ponieważ wskazywały przeznaczenie kwot dofinansowania, sposób ich przekazywania oraz kryteria rozliczenia i zwrotu niewykorzystanych środków.

We wszystkich sześciu zbadanych przypadkach realizacji projektów, Oddział prawidłowo egzekwował od beneficjentów wypełnianie obowiązków dotyczących przedkładania dokumentów rozliczeniowych oraz sprawozdań z efektów realizowanych działań. Terminowo dokonywano rozliczeń przekazanych kwot dofinansowania oraz weryfikowano dokumenty rozliczeniowe, wskazując m.in. na wysokość kwot podlegających zwrotowi. Niewykorzystane przez wykonawców zadań kwoty dofinansowania w łącznej wysokości 126,6 tys. zł zostały przez Oddział wyegzekwowane w terminach wynikających z umów.

NIK zwraca jednak uwagę na fakt, że nie wszystkie dokumenty sprawozdawcze wymuszały na beneficjentach podawanie realnych i wymiernych danych o skuteczności realizowanych przez nich zadań. Przejawiało to się m.in. wielokrotnym zliczaniem tych samych uczestników różnych form pomocy osobom niepełnosprawnym oraz podawaniem wskaźników efektywności tej pomocy, bez wyjaśnienia sposobu ich wyliczeń.

Podjęte przez Oddział działania w celu zweryfikowania danych przekazanych przez jednego z beneficjentów faktycznie wykazały, że rzeczywista liczba uczestników szkoleń, traktowanych z osobna, była znacząco niższa od wykazanej w sprawozdaniu.

Kontrola wykazała, iż nieprawidłowo zarchiwizowano dokumenty związane z wnioskiem jednego z beneficjentów o dofinansowanie działań w programie JUNIOR. Nie zachowano bowiem w całości oryginału tego wniosku, a ten który umieszczono w archiwum stanowił kompilację części pierwotnego wniosku oraz jego późniejszego uzupełnienia z dnia 11 grudnia 2007 r. Było to niezgodne z rozdziałem I pkt 5 ppkt 1 „Instrukcji Kancelaryjnej” PFRON³.

Ustalono ponadto, że:

- w okresie objętym kontrolą odsetek osób niepełnosprawnych zatrudnionych w Oddziale (w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy) wynosił od 30% do 47% i był wielokrotnie wyższy od wskaźnika określonego w art. 21 ust. 2a ustawy o rehabilitacji,

- pomieszczenia siedziby Oddziału znajdujące się w budynku wynajmowanym od innego podmiotu oraz sam budynek i jego otoczenie były wystarczająco dostępne dla osób niepełnosprawnych. Spełniały one bowiem wymogi wynikające z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r.⁴. Jedynie kąt nachylenia pochylni dojazdowej na zewnątrz budynku oraz wymiary stanowisk postojowych dla osób niepełnosprawnych, nie odpowiadały normom wynikającym z przepisów § 70 i § 21 ust. 1 tego rozporządzenia. Spowodowane to było jednak ograniczeniami technicznymi, których usunięcie nie było zależne od Oddziału.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie wnosi o:

1. Podjęcie działań umożliwiających pozyskanie od beneficjentów bardziej realnych danych o zakresie oraz skuteczności pomocy udzielanej osobom niepełnosprawnym i wykorzystania ich przy ocenie kolejnych wniosków o dofinansowanie tej działalności.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o podjętych działaniach w celu jego realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem

³ Załącznik do zarządzenia Prezesa PFRON nr 59/97 z dnia 30 października 1997 r.

⁴ w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz. 690 ze zm.)